

Osavuositarkastus ajalta 1.1. - 30.6.2024

Kaupunginhallitus 16.09.2024 § 146
420/02.02.00/2023

Valmistelija

Hallintojohtaja Liisa Salo, 12.9.2024

Liitteenä on Kauhavan kaupungin osavuositarkastus ajalta 1.1.-30.6.2024.

Katsaus sisältää yleiskatsauksen ajanjakson toimintaan, tiedot toimielinten ja investointihankkeiden määrärahojen ja tuloarvioiden sekä tuloslaskeman toteutumisesta tiliryhmittäin ja hallintokuntien selonteon omasta toiminnastaan. Katsaus sisältää myös kaupungin tytäryhtiöiden toimittamat raportit alkuvuoden toiminnasta.

Vuosi 2024 on toteutunut talousarvion ja muiden suunnitelmien mukaisesti. Vuoden 2023 alusta toteutettu hyvinvointialueuudistus on parantanut talouden ennakoitavuutta, mutta vastavuoroisesti heikentänyt kaupunkilaisille tarjottavia palveluita eri kaupunginosissa. Tästä yhtenä esimerkkinä on Leporannan palvelukodin sulkeminen.

Alahärmän uusi koulukeskus otettiin käyttöön tammikuussa, ja oppilaat saivat aloittaa kevätlukukauden upouusissa tiloissa. Koulukeskuksen varustamista ja piha-alueiden rakentamista on jatkettu vielä käyttöönoton jälkeen. Kasvatus- ja opetuslautakunta päätti muuttaa Alahärmän Kirkonkylän koulun nimen 1.4.2024 alkaen Alahärmän yhtenäiskouluksi. Nimen muutoksella ei ole taloudellisia eikä toiminnallisia muutoksia lukuun ottamatta koulun johtamisjärjestelmää; yhtenäiskoulussa toimii yksi rehtori. Muutoksen jälkeen Kauhavalla toimii neljä yhtenäiskoulua, kaksi alakoulua ja kaksi lukiota.

Kortesjärven koulukeskuksen yhteyteen rakennettu kuntosali otettiin käyttöön kesäkuun alussa. Tämän jälkeen Kauhavalla toimii jokaisessa kaupunginosassa kaupungin ylläpitämä, maksuton kuntosali.

Ensimmäisellä vuosipuoliskolla toimitettiin tasavallan presidentin vaali ja europarlamenttivaalit. Kolme ennakoäänestystä ja vaalit oheistehtävineen työllistivät hallinnon henkilöstöä merkittävästi. Vaalien läpiviemiseen tarvittiin myös lisähenkilöstöä.

Nuorisovaltuuston toimintasääntö uudistettiin, ja kaupunginhallitus hyväksyi muutokset maaliskuussa. Uuden toimintasäännön mukaiset nuorisovaltuustovaalit järjestettiin toukokuulla. Kuluven vuoden vaaleissa päästiin seitsemän vuoden tauon jälkeen sopuvaalin sijasta äänestämään, kun kahdeksaa paikkaa tavoitteli 21 ehdokasta. Äänestämässä kävi yli 500 nuorta.

Työpajatoiminta siirtyi Kuntayhtymä Kaksineuvoiselta kaupungille 1.11.2022. Työpajatoimintaan on sisältynyt myös kuntouttavaa työtoimintaa, joka kuuluu hyvinvointialueen järjestettäväksi. Kevään aikana käytyjen neuvottelujen jälkeen kuntouttava työtoiminta siirrettiin Kauhavan Junkin osalta 1.7.2024 ja Evijärven Kieppiksen osalta 1.4.2024 alkaen hyvinvointialueen tehtäväksi. Liikkeenluovutus koski yhtä työntekijää.

TE-palveluiden siirtoon Kuntayhtymä Kaksineuvoiselle on valmisteltu ahkerasti. Muutosta valmistelevalle projektin ja valmistelujohtajan lisäksi myös yhtymähallitus ja kaupungin kehitysjohtaja ovat osallistuneet

valmisteluun merkittävällä panoksella. Kuntayhtymälle haettiin kevätkaudella johtajaa sekä hallinto- ja taloussuunnittelijaa, mutta molempien valinta siirtyi toiselle vuosipuoliskolle.

Kaupunginhallitus uudisti tammikuussa avoimien virkojen ja toimien täyttölupamenettelyä. Luvan vakanssien täyttämiseen vakituisesti myöntää nyt kaupunginjohtaja, kun ratkaisuvälillä aikaisemmin oli kaupunginhallituksella.

Uutena henkilöstöetuna otettiin käyttöön polkupyöräetu. Kaupungin yhteistyökumppanina toimii E-PassiBike. Työntekijä voi hankkia haluamansa polkupyörän ja maksaa sitä sata euroa kuukaudessa. Polkupyörän lunastamiseen käytetty euromäärä on työntekijälle verotonta tuloa.

Kauhava päätti osallistua muiden eteläpohjalaisten kuntien kanssa Seinäjoen ammattikorkeakoulun aloituspaikkojen lisäämisen rahoittamiseen. Kauhavan rahoitusosuus on 39.600 euroa.

Kaupungin kotisivut uusitaan siten, että uudet kauhava.fi-, visitkauhava.fi- ja investkauhava.fi -sivustot otetaan käyttöön kesällä 2025. Kaupunginhallitus valitsi sivustotoimittajaksi Poutapilvi Web-design Oy:n. Poutapilvi on myös nykyisten sivujen toimittaja.

Kesäkuussa Kauhavalla juostiin Lakia Jukola 2024 -suunnistustapahtuma, joka keräsi Jukolan viestissä yhteensä 17.223 suunnistajaa. Kaupunki teki osallistumispäätöksen tapahtuman tukemiseen 2017.

Kauhavan työllisyystilanne on hieman heikentynyt vuoden takaiseen, mutta parantunut vuodenvaihteeseen verrattuna. Kesäkuun lopussa työttömyysaste oli 6,4 prosenttia, kun se joulukuussa 2023 oli 8,3 prosenttia. Kesäkuun 2023 lopussa työttömyysaste oli 6,3 prosenttia.

Kauhavan työttömyysaste oli Etelä-Pohjanmaan 18 kunnasta 9. alhaisin. Kesäkuun lopussa Etelä-Pohjanmaan työttömyysaste oli 7,3 prosenttia ja koko maan 10,9 prosenttia.

Kesäkuun lopussa Kauhavalla oli Tilastokeskuksen mukaan 15.119 asukasta, mikä on 46 vähemmän kuin vuoden 2023 lopussa. Alkuvuoden aikana Kauhavalle on syntynyt 28 lasta (52 lasta 1-6/2023). Samassa ajassa on kuollut 106 kauhavalaisista (108). Luonnollinen väestökehitys on siis ollut 78 henkeä negatiivinen (-66). Kauhavalle on ensimmäisen kuuden kuukauden aikana muuttanut muista Suomen kunnista 181 ihmistä (189) ja täältä on muuttanut muihin kuntiin 236 henkeä (218). Ulkomailta Kauhavalle on muuttanut 97 henkeä (124), ja täältä ulkomaille 6 henkeä. Muuttotappiota on muodostunut kuntien välisessä muutossa 55 henkeä (-29), mutta maahanmuutossa on syntynyt kasvua 91 henkeä (+116).

Kaupungin toimintatuotot ja toimintakulut ovat ensimmäisen vuosipuoliskon aikana toteutuneet lähes budjetoidun mukaisesti. Käyttötalouden tuloarviot ja määrärahat eli toimintatuotot ja -kulut ovat valtuustoon nähden sitovia toimitelimitäin. Toimitelimitille myönnettyistä määrärahoista ajankohdan keskimääräisen käytön (50 %) taso ylittyy keskusvaalilautakunnalla (75,1 %), tarkastuslautakunnalla (63,8 %) ja ympäristölautakunnalla (64,6 %). Tuloarvioiden toteumisissa 50 %:n tason alittavat kasvatus- ja opetuslautakunta (41,3 %) ja elämänlautilautakunta (17,2 %).

Kokonaisuutena budjetoiduista käyttötaloustuloista on kesäkuun loppuun mennessä kertynyt 49,6 prosenttia, eli lähes 3,1 miljoonaa euroa. Tiliryhmittäin tarkasteluna myyntituloja on saatu 46,2 prosenttia. Maksutuottoja on kertynyt 54,9 prosenttia, tukia ja avustuksia 47,9 prosenttia sekä muita toimintatuottoja 52,1 prosenttia budjetoidusta.

Käyttötalousmenoja on kertynyt kesäkuun loppuun mennessä 22,7 miljoonaa euroa, ja niiden toteuma on budjettiin nähden 48,8 prosenttia. Henkilöstömenojen toteumaprosentti on 47,1. Palkkoihin on tullut kesäkuussa yleiskorotus sekä järjestelyeriin perustuvia korotuksia. Lomarahat on maksettu kesäkuulla, mitä vastaan on purettu lomapalkkavarausta. Varausta on purettu myös loma-ajan palkkojen mukaisesti.

Palvelujen ostojen toteuma on 54,3 prosenttia budjetoidusta. Aineisiin, tarvikkeisiin ja tavarihin kohdistuneista määrärahoista on käytetty 49,4 prosenttia. Avustuksiin on käytetty 48,3 prosenttia ja muihin toimintakuluihin 46,6 prosenttia budjetoidusta määrästä.

Kunnallisveroa on kertynyt tammi-kesäkuussa 13,4 miljoonaa euroa eli 54,8 prosenttia budjetoidusta. Yhteisöveroa on saatu 1,7 miljoonaa euroa, mikä kattaa 57,6 prosentti budjetoidusta. Kiinteistöveron tuotto on kesäkuun lopussa 0,2 miljoonaa euroa eli 4,1 prosenttia budjetoidusta. Kuntaliiton kuntakohtaisen veroennustekehikon mukaan kunnallisveroa arvioidaan saatavan jopa 1,3 miljoonaa euroa budjetoitua enemmän. Yhteisöveron määrä jäänee selvästi budjetoitua alhaisemmaksi, mutta kokonaisuutena verotuloja kuitenkin ennustetaan saatavan budjetoitua enemmän.

Tuloslaskelma 30.6.2024 osoittaa 0,2 miljoonan euron ylijäämää. Tulos on jaksottamaton eikä se siksi kerro suoraan todellista taloudellista tilannetta. Kirjanpidon tulosta on oikaistava huomioiden erityisesti menojen jälkipainotteinen kertyminen, kesäkuun palkankorotusten vaikutus sekä lomapalkkavelan määrä. Valtionosuudet toteutuvat budjetoitua korkeampina. Tulosenusteessa verotulot on huomioitu budjetoidun mukaisina kaupungin väestö-, työllisyys- ja taloustilanteeseen peilaten.

Vuoden 2024 talousarvio on laadittu 0,8 miljoonaa euroa alijäämäiseksi. Kesäkuun lopussa tiedossa olevat tekijät huomioiden vuoden 2024 tulos tulee olemaan lähes budjetoidun mukainen.

Vuoden 2024 talousarvion investointiosaan sisältyy lähes 15,8 miljoonan euron investoinnit, joista merkittävimmät ovat Ylihärmän koulukeskus-, keskuskeittiö- ja kaupungintalohankkeet. Kesäkuun loppuun mennessä investointimenoja on kertynyt 6,7 miljoonaa euroa, eli määrärahoista on käytetty 42,7 prosenttia.

Suurin yksittäinen investointi on Ylihärmän koulukeskuksen yläkoulurakennus, jonka hyväksytty hankinta-arvo on 11,0 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 talousarviossa koulun rakentamiseen on varattu 5,5 miljoonaa euroa, josta on kesäkuun loppuun mennessä käytetty lähes 3,0 miljoonaa euroa.

Keskuskeittiö Hela valmistuu kesällä 2024 ja se otetaan vaiheittain käyttöön elokuusta 2024 alkaen. Valtuusto korotti keskuskeittiön ja palvelukeittiöiden muutostöiden kuluvan vuoden 2024 määrärahan toukokuussa 1,72 miljoonaan euroon. 30.6.2024 mennessä kuluvan vuoden määrärahasta on käytetty reilu 1,5 miljoonaa euroa.

Alkuvuoden aikana uutta kaupungintaloa on suunniteltu kaupunginhallituksen nimeämän toimikunnan johdolla ns. Tietotalon kiinteistöön. Valtuusto päätti 6.5.2024 ostaa kiinteistön, ja kauppa solmittiin heti juhannuksen jälkeen. Kaupungintalohankkeen hankinta-arvo on 5,1 miljoonaa euroa, josta kiinteistön ostamiseen on käytetty 1,1 miljoonaa euroa. Loput 4,0 miljoonaa kohdistuvat kaupungintalon perusrakennukseen, suunnitteluun, varustamiseen ja rakennuttamiseen.

Kaupunginhallitus edellytti talousarvion täytäntöönpano-ohjeissa monivuotisten investointihankkeiden kustannusten kertymisen seuranta osavuositarkastuksessa ja tilinpäätöksessä. Selvitykset esitetään osavuositarkastuksen luvussa Investoinnit.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Vesa Rantala
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus merkitsee osavuositarkastuksen ajalta 1.1. – 30.6.2024 tiedokseen ja saattaa sen tiedoksi valtuustolle.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan ehdotuksen.
Lisätietoja	Hallintojohtaja Liisa Salo, puh. 050 330 5286, etunimi.sukunimi@kauhava.fi
